

Taloudellisten vaikutusten arviointi eduskunnan tietopalvelussa

Olli Kannas
Ekonomisti

EDUSKUNTA

Taloustiimin tarkoitus ja tavoitteet

- Vahvistaa omalta osaltaan talouspolitiikan tietoperustaa
- Mahdollistaa erityisesti oppositioryhmien omien vaihtoehtojen konkretisointi
- Auttaa eduskunta-asiakkaita kaikissa talouteen liittyvissä kysymyksissä

Palvelut

- 1. Taloudellisten vaikutusten arviointi (laskelmat)**
2. Tietopalvelu (selvitykset, tilastot ym.)
3. Konsultaatio

Mitä ei tehdä

- Akateemista tutkimusta (VATT, Uni)
- Talousennusteita (VM)
- Finanssipolitiikan kestävyysarviointi ja julkisen talouden valvonta (VTV)

Muita ominaispiirteitä

- Riippumattomuus
- Luottamuksellisuus
- Vertailukelpoisuus
- Läpinäkyvyys
- Reaktiivisuus

Mitä arvioidaan?

- Julkinen talous (tulot ja menot)
- Vaikutukset yksilöiden ja kotitalouksien taloudelliseen asemaan ja eri väestöryhmiin
- Tulonjaolliset vaikutukset
- Taloudelliset kannustimet ja työllisyys
- Muu dynamiikka (talouskasvu)

Vaikutusarvion kokoaminen

- Järjestelmän ja lainsäädännön kuvaus
  - Esim. ansiosidonnainen työttömyysturva
  - Esim. tulonsiirtojärjestelmän sisäiset kytkökset
- **Aineistot** (mikrotaso)
  - Esim. etuusrekisteriin pohjautuvat tiedot
- Valmis laskentakehikko tai -malli
  - Esim. SISU-mikrosimulointimalli
- Tutkimuskirjallisuus
  - Empiirinen tutkimustieto kausalityyhteistä ja riippuvuussuhteista (esim. työttömyysturvan taso ja työttömyyden kesto)
- Tulokset / analyysi / verifiointi
  - Vertailu esim. aiempiin tutkimuksiin ja laskelmiin

Menetelmät ja aineistot

- Mikroaineistot
  - Erittäin kattavasti dataa verolajeittain
  - Henkilötason aineistoa palkoista, eläkkeistä, sosiaaliturvasta, veroista...
  - Kulutustutkimus
- SISU-mikrosimulointimalli
- Avoin data ja maksulliset tilastotietokannat
- Tutkimuskirjallisuus
- Data-analytiikan ohjelmointikielinä pääasiassa SAS ja R

Esimerkkejä (1/2)

- Yleisen ansioturvan taloudelliset vaikutukset
- Ansiosidonnaisen työttömyysturvan porrastamisen ja keston lyhentämisen työllisyysvaikutukset
- Työttömyysturvan työssäoloehdon pidentämisen vaikutukset
- Ansiosidonnaisen työttömyysturvan työeläkekarttuman poistaminen
- Arvonlisäverojen ja valmisteveromuutosten kustannus- ja tulonjaolliset vaikutukset
- Perustulomallin taloudellinen analyysi
- Lapsilisän verovapauden poistamisen taloudelliset vaikutukset
- Varhaiskasvatusmaksujen tulo rajojen muuttamisen vaikutus
- Matkakuluvähennysten muutosten vaikutukset verotuloihin
- Omaishoidontuen verovapauden kustannusvaikutus

Esimerkkejä (2/2)

- Työllisyysasteen vaikutus julkisen talouden tasapainoon
  - Perhevapaamallien vaikutusarviot
  - Varallisuuden jakautuminen Suomessa ja arvio varallisuusveron tuotosta
  - Perintö- ja lahjaverolaskelmia
  - Laskelmia listaamattomien yhtiöiden verotuksesta
  - Energiakonversiotuki vähävaraisille
  - Sähköenergian hintaan liittyvät kompensointitoimenpiteet
-
- **VAIHTOEHTOBUDJETIT**